

Fyrstu skref Læknafélags Íslands

Á þessu ári er fagnað 100 ára afmæli Læknafélags Íslands sem stofnað var 14. janúar 1918, mitt í kuldakastinu sem gaf þeim vetri viðurnefnið „Frostaveturinn mikli“. Síðasta ár heimsstyrjaldarinnar fyrri var þá einnig runnið upp en henni lauk í nóvember 1918. Þótt Íslendingar hafi sloppið við bein stríðsátök sluppum við ekki við fylgifiska stríðsins svo sem vöruskort og dýrtíð.

Í 4. tfl. *Læknablaðsins* 1918, aprílblaðinu, skrifar Guðmundur Hannesson formaður grein um félagið þar sem hann lýsir meginverkefni þess sem var úrbætur í kjaramálum. Hér fylgir greinin sem fjallar um bág kjör lækna og hugsanlegar úrbætur. Borin eru saman kjör íslenskra og norskra lækna og ætla má að gengi íslenskrar og norskrar krónu hafi verið svipað um þessar mundir, sú íslenska raunar bundin hinni dönsku.

PÁ

Fyrsta stjórn Lf

Guðmundur Hannesson formaður.

Guðmundur Magnússon.

Sæmundur Bjarnhéðinsson.

Matthías Einarsson.

Læknafélag Íslands

Þess er tæpast að vænta, að stjórn Lf. Ísl. hafi komið miklu í verk á þeim stutta tíma sem féll. var stofnað, en aðgerðalaus hefir hún þó ekki verið. Helstu málin, sem hún hefir tekið til athugunar eru þessi:

1. *Hækkun ferðataxta og gjaldskrár.* Eins og allir vita, er öll borgun fyrir læknisverk hér á landi langt fyrir neðan allt það, sem dæmi eru til í nágrannalöndunum.* Ákvæði gjaldskrárinnar eru flest óhæfilega lág og annars lítið samræmi í þeim, t.d. að 2 kr. skuli borgaðar fyrir að taka þvag af manni, en að eins 220 kr. fyrir stærstu og vandasömustu handlæknis-aðgerðir. Þó tekur ferðataxtinn út yfir: 30 auro borgun fyrir hverja klukkustund, oft í illviðrum og nokkurri lífshættu. Læknunum er galdið nálega þrefalt minna

en óbrotnum handverksmönnum. Ofan á allt þetta hefir bætst verðfall peninga, sem hefir rýrt þennan lága taxa um fullan helming.

Þetta ástand alt hefir leitt til þess, einkum nú í dýrtíðinni, að allmargir læknar hafa sett nokkru meira upp fyrir verk sín en gjaldskrá ákveður og styðjast þar við I. gr. hennar og skýringar landlæknis á henni. Aftur fylgja aðrir læknar nákvæmlega ákvæðum gjaldskrár og læknaskipunarlagi.

Engum getur dulist, að hér er í óefni komið, sem þarf bráðra endurbóta við. Lagaákvæðin eru svo ósanngjörn, að bæði læknar og alþýða hætta að skeyta um þau.

Á þessu verður ekki bót ráðin með neinu öðru en að hækka borgun fyrir

læknisverk á einhvern hátt, en hvernig það sé heppilegast - um það eru skiftar skoðanir. Sumir vilja koma hér á sama skipulagi og erlendis, að læknar ákveði sjálfir borgun fyrir læknisverk. Séu þá launin þóknun fyrir störf í landsins þágu „fyrir að líta eftir að heilbrigðislöggjöf landsins sé fylgt, fyrir ráðstafanir til þess að verja almenning sóttum og ekki síst fyrir að vera tjóðraðir hver í sínu horni, skyldugir til að láta siga sér, nótt sem nýttan dag, út í veður og vind og svo ekki að gleyma öllum skýrslum og skriftum, sem af okkur eru heimtaðar“.

Þessi leið væri ákjósanlegust fyrir lækna að ýmsra áliti og mætti, ef til vill, breyta henni á þá leið, að stjórn Lf. Ísl., landlæknir og landsstjórn kæmu sér

Stjórn Öldungadeildar
Kristófer Þorleifsson formaður,
Jóhannes M. Gunnarsson ritari,
Guðmundur Viggósson gjaldkeri,
Kristrún Benediktsdóttir,
Margrét Georgsdóttir.

Öldungaráð
Hörður Alfreðsson,
Magnús B. Einarson,
Reynir Þorsteinsson,
Snorri Ingimarsson,
Þórarinn E. Sveinsson.

Umsjón siðu
Páll Ásmundsson
Vefsíða: <http://innri.lis.is/oldungadeild-li>

saman um taxtann. Hæpið mun það þó vera, að Alþingi fái stíll til þess að fara hana.

Þá gæti komið til mála, að semja nýjan taxa og leggja frv. fyrir alþingi í þá átt. Móti þessu mælir, að slíkt er nokkurt vandaverk, en auk þess sjálfsagt, að læknaóstéttinni gefist kostur á að segja álit sitt um málið, sem væntanlega gæti orðið á almennum læknafundum 1919. Stjórn Lf. Ísl. treystist því ekki til, að gera tillögu um nýjan taxa, enda óvíst hvort alþingi hefði ekki viljað láta endurskoðun taxans fylgjast með launamálinu.

Þriðja úrræðið er, að leita dýrtíðaruppbótar til bráðabyrgða á borgun fyrir læknaóstétt, en halda að öðru leyti töxtunum óbreyttum. Þessa leið taldi stjórn Lf. Ísl. óbrotnasta og fór því fram á það við landsstjórnina, að hún legði fyrir Alþingi frv. um hækkan á borgun fyrir öll læknaóstétt, sem nemi því er peningar hafa fallið verði frá 1914-1918 og þá væntanlega eigi minna en 100%. Er hér í raun og veru ekki að ræða um neina hækkan frá því sem var, heldur ráðstöfun til þess að hinir afarlágu taxtar falli ekki í dýrtíðinni niður úr öllu valdi.

Allir fulltrúar félagsins eru sammála stjórninni um þetta og allir þeir héraðslæknar, sem málið hefir verið borið undir. Er vonandi, að alþingi bregðist vel við þessari sanngirniskröfu læknaóstéttarinnar.

2. Almennan læknafund boðar stjórn Lf. Ísl. ekki í þetta sinn, nema áskoranir berist um það efni frá héraðslæknum. Samgöngur eru erfiðar og dýrt að ferðast, Alþingi yrði væntanlega lokið áður fundur kæmist á, svo hann gæti engin áhrif haft á gerðir þess. Aftur ber brýna nauðsyn til, að fundur komist á næsta sumar meðan þing situr, og að læknar hafi þá gert ákveðnar tillögur um nauðsynlegar endurbætur á sínum högum.

3. Vikaramálið hefir verið að nokkru athugað. Sér stjórnin fél. væntanlega þeim fyrir vikörum, sem þess óska, áður en langt um líður.

G.H.

*Má nefna sem dæmi, að skoðun á sjúkl. í fyrsta sinni kostar í Noregi 2-3 kr. og á nú að hækka upp í 3-5 kr., en fyrir röska klukkutíma ferð (tæpa 10 km.) fá læknar þar 7-8 kr. og ókeypis flutning. Næturtaxti 30-50% hærri. Og þó eru laun norsku lækna miklu hærri, byrjunarlaunin 2000-5000 kr. og hækka um 200 kr.3., 6. og 9. árið eða 600 kr. alls.

Flugukast - námskeið

Nokkrir læknar lögðu leið sína á námskeið í Egilshöll um daginn til að undirbúa sumarið og æfa sig í flugukasti. Aðalkennari á námskeiðinu var Jónas Magnússon sem kominn var frá Bandaríkjunum til að sýna fólki réttu handbrögðin, ekki með skurðhnífinn á lofti heldur með flugukaststöngina. Og virtist hvorki kennara né nemendum leiðast þegar *Læknablaðið* renndi við til skoða þessa kennslu. Hinu hundrað ára gamla Læknafélagi er ekkert óviðkomandi og flugukast er þar ekki undanskilið. Einn meginboðskapur kennarans var þessi: Ekki nota alltof mikið afl við flugukast. Það eina sem þarf að gera er að sveigja stöngina, sem síðan kastar línunni. – Myndirnar voru teknar á námskeiðinu í Egilshöll.

Jónas að kenna Gunnari Bjarna Ragnarssyni krabbameinslækni réttu handbrögðin og hugarfarið.